

Βρυξέλλες, 23.9.2015
COM(2015) 490 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Διαχείριση της προσφυγικής κρίσης: άμεσα επιχειρησιακά, δημοσιονομικά και νομικά μέτρα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Προγράμματος Δράσης για τη Μετανάστευση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Καθημερινά, χιλιάδες άτομα αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις εστίες τους για να γλυτώσουν από τη βία και να αναζητήσουν καταφύγιο, στη χώρα τους ή στο εξωτερικό. Ο εκτοπισμός έχει λάβει τεράστιες διαστάσεις και οι αριθμοί αυξάνονται ως συνέπεια των συνεχιζόμενων συγκρούσεων. Σχεδόν 60 εκατομμύρια άτομα έχουν εκτοπιστεί ανά τον κόσμο — τόσο πολλοί άνθρωποι να εγκαταλείπουν περιοχές συγκρούσεων έχει να παρατηρηθεί από τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο.

Ο μεγάλος αριθμός προσφύγων, μεταναστών και εκτοπισμένων ατόμων που φθάνουν στα σύνορά μας σήμερα αποτελεί δοκιμασία για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση, που παρουσίασε η Επιτροπή τον Μάιο, επισημαίνει την ανάγκη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση της μετανάστευσης. Έκτοτε, έχουν ληφθεί διάφορα μέτρα, όπως η έγκριση δύο προγραμμάτων έκτακτης ανάγκης για τη μετεγκατάσταση 160 000 ατόμων που χρειάζονται διεθνή προστασία, από τα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Ωστόσο, η σημερινή προσφυγική κρίση απαιτεί πρόσθετα μέτρα που πρέπει να ληφθούν άμεσα.

Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να προσδιοριστεί μια δέσμη **δράσεων προτεραιότητας** που θα πρέπει να ληφθούν εντός των επόμενων έξι μηνών. Οι **βραχυπρόθεσμες δράσεις** για τη σταθεροποίηση της τρέχουσας κατάστασης θα πρέπει να συνοδευθούν από **πιο μακροπρόθεσμα μέτρα** για τη δημιουργία ενός σταθερού συστήματος που θα αντέχει στον χρόνο.

Δεν ξεκινάμε εκ του μηδενός: υπάρχουν ήδη νομοθετήματα, χρηματοδοτικοί πόροι και μηχανισμοί που έχουν θεσπιστεί για την αντιμετώπιση της σημερινής κατάστασης. Το πρόβλημα έγκειται στο γεγονός ότι, σε πολλές περιπτώσεις, τα μέσα αυτά δεν έχουν τεθεί σε εφαρμογή, δεν είναι γνωστά ή δεν αξιοποιούνται επαρκώς.

Ο κατάλογος των δράσεων προτεραιότητας (βλ. παράρτημα I) παραθέτει τα βασικά μέτρα που απαιτείται να ληφθούν άμεσα όσον αφορά τα εξής: i) επιχειρησιακά μέτρα· ii) δημοσιονομική στήριξη· iii) εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου και iv) επόμενα νομοθετικά μέτρα. Η Επιτροπή εφαρμόζει ήδη τις εν λόγω δράσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. Οι προσπάθειές της πρέπει τώρα να συνδυαστούν με συντονισμένη δράση από τα κράτη μέλη.

Μαζί πρέπει να δείξουμε στον κόσμο ότι η Ένωση είναι ικανή να διαχειριστεί την κρίση αυτή. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι να διαδραματίσουν όλα τα κράτη μέλη τον ρόλο που τους αναλογεί, ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση ισορροπίας μεταξύ αλληλεγγύης και υπευθυνότητας.

II. ΤΙ ΕΧΕΙ ΓΙΝΕΙ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Το **ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση** που παρουσιάστηκε τον Μάιο επισημαίνει την ανάγκη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης για τη διαχείριση της μετανάστευσης: αντιμετώπιση της άμεσης κρίσης, αλλά επίσης λήψη μέτρων εντός και πέραν της ΕΕ για την αναδιαμόρφωση του τρόπου εκπλήρωσης των υποχρεώσεών μας απέναντι σε όσους έχουν ανάγκη προστασίας και του τρόπου παροχής βοήθειας στα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη, για την τήρηση των ενωσιακών και των διεθνών υποχρεώσεων στον τομέα του ασύλου, την επιστροφή όσων δεν χρειάζονται προστασία στις χώρες καταγωγής τους, τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων μας, την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών που κατά κύριο λόγο παρακινούν άτομα να κάνουν επικίνδυνα ταξίδια για να φθάσουν στην Ευρώπη, καθώς και την εξέταση της μακροπρόθεσμης ανάγκης της Ευρώπης για νόμιμη μετανάστευση.

Το πρόγραμμα δράσης ακολουθεί τη διττή λογική της εξισορρόπησης της υπευθυνότητας και της αλληλεγγύης. Αυτό σημαίνει ότι όλα τα κράτη μέλη οφείλουν να προσφέρουν στήριξη και ότι τα κράτη μέλη που δέχονται τις μεγαλύτερες πιέσεις πρέπει να θέσουν ως ύψιστη προτεραιότητά τους την αποκατάσταση ομαλής διαδικασίας. Απαιτείται πρόοδος και στους δύο αυτούς τομείς για να αποκατασταθεί η σταθερότητα της κατάστασης.

Η εφαρμογή του προγράμματος δράσης έχει αρχίσει.

Τα κράτη μέλη επέδειξαν αλληλεγγύη και συμφώνησαν να **μετεγκατασταθούν 160 000 άτομα** με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας από τα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ.

Κινητοποιήσαμε τον **μηχανισμό χρηματοδότησης της ΕΕ** για τη στήριξη των κρατών μελών που πλήττονται περισσότερο, με τη χορήγηση πάνω από 75 εκατ. ευρώ για χρηματοδότηση έκτακτης ανάγκης, επιπλέον των 7 δισ. ευρώ πολυετούς χρηματοδότησης που διατίθεται κατά την περίοδο 2014-20 για στήριξη των προσπαθειών στον τομέα της μετανάστευσης, των προσφύγων και της διαχείρισης των συνόρων.

Τριπλασιάσαμε την παρουσία μας στη θάλασσα, τριπλασιάζοντας τους πόρους και τα μέσα που είναι διαθέσιμα για τις **κοινές επιχειρήσεις του Frontex «Ποσειδών» και «Τρίτων»**. 29 χώρες —κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες Σένγκεν— συμμετέχουν στις κοινές επιχειρήσεις που διεξάγονται, υπό τον συντονισμό του Frontex, στην Ιταλία, την Ελλάδα και την Ουγγαρία. Έκτοτε έχουν σωθεί πάνω από 122 000 ζωές. Κάθε ζωή που χάνεται συνιστά αδικαιολόγητη απώλεια, αλλά οι ζωές που έχουν διασωθεί είναι πολύ περισσότερες από εκείνες που θα χάνονταν διαφορετικά —αυξήθηκαν κατά 250 %.

Έχουμε εντείνει τις προσπάθειές μας για την αντιμετώπιση των λαθροδιακινητών και την εξάρθρωση των κυκλωμάτων εμπορίας ανθρώπων, κυρίως με τη δρομολόγηση της **ναυτικής επιχείρησης EUNAVFOR MED**¹. Η επιχείρηση αυτή παρεμποδίζει την προμήθεια σκαφών, με αποτέλεσμα να διακινδυνεύουν τη ζωή τους λιγότερα άτομα σε υπερφορτωμένα και μη αξιόπλοα σκάφη. Κατά συνέπεια, ο αριθμός διελεύσεων μέσω της Κεντρικής Μεσογείου έχει

¹ Στις 22 Ιουνίου 2015 δρομολογήθηκε επιχείρηση διαχείρισης κρίσεων (EUNAVFOR MED) για την καταπολέμηση των δραστηριοτήτων λαθραίας διακίνησης μεταναστών στο νότιο τμήμα της Κεντρικής Μεσογείου. Στις 14 Σεπτεμβρίου 2015 τα κράτη μέλη συμφώνησαν να προχωρήσουν στη δεύτερη φάση —την επιχειρησιακή— μετά την πρώτη φάση συλλογής πληροφοριών. Αυτή η σημαντική μετάβαση θα δώσει τη δυνατότητα στη ναυτική επιχείρηση της ΕΕ να πραγματοποιεί επιβίβαση, έρευνα, κατάσχεση και εκτροπή στην ανοικτή θάλασσα σκαφών για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι χρησιμοποιούνται για λαθραία διακίνηση ή εμπορία ανθρώπων, στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου.

σταθεροποιηθεί σε περίπου 115 000 αφίξεις κατά τη διάρκεια του Αυγούστου, δηλαδή στα ίδια επίπεδα με πέρυσι.

Η ΕΕ παρέχει **βοήθεια στον πληθυσμό της Συρίας** —ιδίως στους εκτοπισθέντες στο εσωτερικό της χώρας— και οικονομική στήριξη στις γειτονικές χώρες που υποδέχονται τον υψηλότερο αριθμό προσφύγων. Μέχρι στιγμής, 3,9 δισ. ευρώ έχουν διατεθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη για ανθρωπιστική, αναπτυξιακή και οικονομική βοήθεια, καθώς και για βοήθεια σταθεροποίησης στους Σύρους που παραμένουν στη χώρα τους και στους πρόσφυγες και τις κοινότητες υποδοχής τους στις γειτονικές χώρες: το Λίβανο, την Ιορδανία, το Ιράκ, την Τουρκία και την Αίγυπτο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε επίσης να χορηγήσει 1,8 δισ. ευρώ από τους χρηματοδοτικούς πόρους της ΕΕ για τη δημιουργία ενός **«Καταπιστευματικού Ταμείου έκτακτης ανάγκης για τη σταθερότητα και την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της παράτυπης μετανάστευσης και του εκτοπισμού ατόμων στην Αφρική»**.

Έχουμε αναλάβει από κοινού τη δέσμευση για **μετεγκατάσταση περισσότερων από 22 000 ατόμων** με προέλευση εκτός Ευρώπης το επόμενο έτος, κάτι που αποδεικνύει την αλληλεγγύη μας προς τους γείτονές μας. Διάφορα κράτη μέλη² έχουν επίσης εξαγγείλει την ανάληψη διμερών δεσμεύσεων για επανεγκατάσταση.

Τους τελευταίους μήνες η Ευρώπη αντέδρασε με αποφασιστικότητα. Ωστόσο, η σημερινή προσφυγική κρίση απαιτεί πρόσθετα μέτρα που πρέπει να ληφθούν άμεσα. Η βιώσιμη επίλυση της κρίσης απαιτεί σημαντική αλλαγή των μεταναστευτικών πολιτικών της Ένωσης, ώστε να διασφαλίζονται ισχυρά σύνορα, δίκαιες διαδικασίες και ένα σύστημα ικανό να προλαμβάνει ενδεχόμενα προβλήματα.

Βασικές δράσεις που υλοποιήθηκαν	<p>Στα μέτρα που έχουν ήδη ληφθεί στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση περιλαμβάνονται τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none">• Τριπλασιασμός των πόρων και των μέσων για να εξασφαλιστεί η παρουσία στη θάλασσα στο πλαίσιο των κοινών επιχειρήσεων του Frontex «Ποσειδών» και «Τρίτων».• Διπλασιασμός της χρηματοδότησης έκτακτης ανάγκης που διατίθεται στα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη.• Η δράση κατά των λαθροδιακινητών έχει παρεμποδίσει την προμήθεια σκαφών: ο αριθμός των μεταναστών που διέσχισαν την κεντρική Μεσόγειο τον Αύγουστο του 2015 υποχώρησε και πάλι στα επίπεδα του 2014.• Η μετεγκατάσταση των ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας και βρίσκονται ήδη εντός της ΕΕ μπορεί να ξεκινήσει σύντομα μετά τη συμφωνία για τη μετεγκατάσταση 160 000 ατόμων το τρέχον έτος.• Σε εξέλιξη βρίσκονται επίσης οι εργασίες με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες για την επανεγκατάσταση στα κράτη μέλη 22 000 προσφύγων που βρίσκονται ακόμη εκτός της ΕΕ.
---	--

² Αυτό ισχύει για την Ιρλανδία (δέσμευση στήριξης 2 900 ατόμων με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, τόσο για μετεγκατάσταση όσο και για επανεγκατάσταση, παράλληλα με το πρόγραμμα της ΕΕ) και το Ηνωμένο Βασίλειο (επανεγκατάσταση έως 20 000 σύρων προσφύγων μέχρι το τέλος της τρέχουσας θητείας του Κοινοβουλίου του Ηνωμένου Βασιλείου το 2020).

III. ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΠΟΜΕΝΟΥΣ ΕΞΙ ΜΗΝΕΣ

Η πλέον πιεστική ανάγκη είναι η στήριξη των κρατών μελών που διαχειρίζονται εξαιρετικά υψηλούς αριθμούς προσφύγων στο έδαφός τους.

Απαιτείται συνεπώς η ανάληψη δράσης τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό της ΕΕ. **Στο εσωτερικό της ΕΕ**, με στόχο την υποστήριξη των κρατών μελών που δέχονται τις μεγαλύτερες πιέσεις, με την εφαρμογή των διαδικασιών, την παροχή οικονομικής και τεχνικής στήριξης, τη συμβολή στην άμβλυνση των πιέσεων μέσω ενός δίκαιου μηχανισμού μετεγκατάστασης και της ενίσχυσης των συλλογικών συνόρων μας. **Στο εξωτερικό της ΕΕ**, με τη δημιουργία συνθηκών που θα επιτρέπουν στους πρόσφυγες να μένουν κοντά στις εστίες τους μέσω της ενίσχυσης των εταιρικών μας σχέσεων με τις γειτονικές χώρες που παρέχουν προσωρινή προστασία και τις κύριες χώρες διέλευσης, με την εξασφάλιση χρηματοδότησης προς την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα και άλλους αρμόδιους οργανισμούς, με την εντατικοποίηση της καταπολέμησης των κυκλωμάτων εμπορίας ανθρώπων και των λαθροδιακινητών, καθώς και με ενισχυμένη διπλωματική δέσμευση σε βασικές κρίσεις, όπως στη Συρία.

III.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΜΕΤΡΑ

Η υποστήριξη των κρατών μελών που έχουν σχετική ανάγκη βρίσκεται στο επίκεντρο της πολιτικής μετεγκατάστασης που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο τις τελευταίες ημέρες για τη **μετεγκατάσταση 160 000 ατόμων που χρήζουν διεθνούς προστασίας**. Αυτό θα επιτρέψει να μειωθούν αισθητά —αν και εν μέρει— οι πιέσεις που δέχονται τα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη. Όλα τα κράτη μέλη χρειάζονται τώρα, κατά προτεραιότητα, να ορίσουν εθνικά σημεία επαφής για τη μετεγκατάσταση, ώστε να καταστεί δυνατή η ταχεία ταυτοποίηση και μεταφορά των αιτούντων μετεγκατάσταση σε συγκεκριμένο κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να επενδύσουν στους κανόνες για την πρόληψη των δευτερογενών μετακινήσεων, ώστε να εξασφαλιστεί ότι οι πρόσφυγες παραμένουν επί τόπου μετά τη μετεγκατάστασή τους.

Η πλέον άμεση πρακτική βοήθεια θα προέλθει από τις **ομάδες στήριξης για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών** που δραστηριοποιούνται στα «κομβικά σημεία», δηλ. τα κέντρα υποδοχής και καταγραφής (βλ. παράρτημα II). Το έργο των ομάδων στήριξης θα έχει άμεσο αντίκτυπο στο πλέον κρίσιμο σημείο της αλυσίδας, όταν τα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη θεωρούν τον αριθμό αφίξεων υπερβολικά μεγάλο ώστε να μπορέσουν να τον διαχειριστούν αποτελεσματικά. Το προσωπικό που τοποθετείται από οργανισμούς της ΕΕ και άλλα κράτη μέλη της ΕΕ θα βοηθήσει στην ταυτοποίηση, τον έλεγχο και την καταγραφή μεταναστών κατά την είσοδό τους στην ΕΕ. Αυτό είναι το πρώτο βήμα προς ένα ασφαλές μέλλον για όσους έχουν ανάγκη και παρέχει τη δυνατότητα ταυτοποίησης, ήδη κατά τα πρώτα στάδια, όσων θα πρέπει να επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους. Το δίκτυο των εμπλεκόμενων οργανισμών της ΕΕ θα ενισχύσει επίσης τη συνεργασία για την καταπολέμηση της λαθραίας διακίνησης μεταναστών, την αναγνώριση υπόπτων και την παροχή βοήθειας σε νέες έρευνες. Οι ομάδες στήριξης μπορούν να λειτουργήσουν μόνο σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές. Μόνον οι εθνικές αρχές μπορούν να δημιουργήσουν (με τη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ) και να διαχειριστούν εύρυθμα λειτουργούσες υποδομές υποδοχής, να παράσχουν καθοδήγηση και να λειτουργήσουν ως σύνδεση με τους βασικούς παράγοντες, όπως οι τοπικές αρχές, οι κοινωνικές υπηρεσίες, οι αρχές επιβολής του νόμου και οι διαχειριστές εγκαταστάσεων

υποδοχής. Ο Frontex³, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO)⁴, η Ευρωπόλ⁵ και η Eurojust⁶ μπορούν να παράσχουν την πολιτική εμπειρογνομοσύνη, να διευκολύνουν την άμεση επικοινωνία μεταξύ των κρατών μελών και να διαδραματίσουν συγκεκριμένο ρόλο στον συντονισμό των επιχειρήσεων επιστροφής. Η Ιταλία και η Ελλάδα πρέπει τώρα, κατά προτεραιότητα, να οριστικοποιήσουν και να αρχίσουν την εφαρμογή των χαρτών πορείας τους για τη μετεγκατάσταση και τις ομάδες στήριξης που εργάζονται σε κομβικά σημεία, και να μεριμνήσουν για την ύπαρξη κατάλληλων υποδομών υποδοχής.

Μια άλλη πτυχή της βασικής επιχειρησιακής στήριξης αποτελούν οι κοινές επιχειρήσεις του Frontex «Τρίτων» και «Ποσειδών». Πρόκειται για ένα παράδειγμα πραγματικής αλληλεγγύης που θα πρέπει να επεκταθεί και να αναπαραχθεί περαιτέρω, ενώ τα κράτη μέλη θα πρέπει να ανταποκρίνονται ταχέως και ενεργά στα αιτήματα του Frontex για διάθεση περαιτέρω εξοπλισμού και εμπειρογνομών. Υπάρχουν διάφοροι μηχανισμοί στη διάθεση των κρατών μελών, οι οποίοι θα μπορούσαν να εξυπηρετήσουν τον σκοπό αυτόν αλλά δεν έχουν αξιοποιηθεί πλήρως.

Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ⁷ μπορεί να ενεργοποιηθεί από κάθε κράτος μέλος, εάν εκτιμά ότι αδυνατεί να διαχειριστεί μια κρίση. Ο μηχανισμός αυτός μπορεί να κινητοποιήσει διάφορους τύπους βοήθειας σε είδος, μεταξύ άλλων, μονάδες (ομάδες και εξοπλισμό), στέγη, ιατροφαρμακευτικό υλικό και άλλα είδη εκτός τροφίμων, καθώς και εμπειρογνομοσύνη. Τα συμμετέχοντα κράτη παρέχουν τη βοήθεια και η Επιτροπή μπορεί να συγχρηματοδοτήσει τη μεταφορά ειδών πρώτης ανάγκης και εμπειρογνομών στη συγκεκριμένη χώρα. Το 2015 ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ ενεργοποιήθηκε δύο φορές για την παροχή βοήθειας στην Ουγγαρία⁸ και μία φορά στη Σερβία⁹, για την ανταπόκριση στις επείγουσες ανάγκες που προκάλεσε μια άνευ προηγουμένου εισροή προσφύγων και μεταναστών.

³ Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για τη διαχείριση της επιχειρησιακής συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Frontex) προωθεί, συντονίζει και αναπτύσσει τη διαχείριση των ευρωπαϊκών συνόρων· συστάθηκε στις 26 Οκτωβρίου 2004 με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2007/2004 του Συμβουλίου.

⁴ Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο παρέχει πρακτική και τεχνική στήριξη στα κράτη μέλη και ιδρύθηκε στις 19 Μαΐου 2010 με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 439/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

⁵ Η Ευρωπόλ, που είναι ο οργανισμός επιβολής του νόμου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επικουρεί τα κράτη μέλη της ΕΕ στην καταπολέμηση του σοβαρού διεθνούς εγκλήματος και της τρομοκρατίας. Ιδρύθηκε την 1η Ιουλίου 1999.

⁶ Η Eurojust, που είναι ο οργανισμός δικαστικής συνεργασίας της ΕΕ, στηρίζει τον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών έρευνας και δίωξης. Συστάθηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2002 με την απόφαση 2002/187/ΔΕΥ του Συμβουλίου.

⁷ Ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ διευκολύνει τη συνεργασία για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης μεταξύ 33 ευρωπαϊκών κρατών (τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ, η Ισλανδία, το Μαυροβούνιο, η Νορβηγία, η Σερβία και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας). Η Τουρκία υπέγραψε πρόσφατα τη συμφωνία για να συμμετάσχει επίσημα στον μηχανισμό. Τα συμμετέχοντα κράτη συνενώνουν τους πόρους που μπορούν να διαθέσουν για αμοιβαία βοήθεια καθώς σε χώρες ανά τον κόσμο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαχειρίζεται τον μηχανισμό μέσω του Κέντρου Συντονισμού για την Αντιμετώπιση Καταστάσεων Έκτακτης Ανάγκης. Όλες οι χώρες του κόσμου μπορούν να ζητήσουν συνδρομή από τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της ΕΕ. Τα Ηνωμένα Έθνη και ορισμένοι διεθνείς οργανισμοί, όπως ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης, μπορούν επίσης να ενεργοποιήσουν τον μηχανισμό για να ζητήσουν συνδρομή σε χώρες μη μέλη της ΕΕ.

⁸ Διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ, μεταξύ των οποίων η Δανία, η Βουλγαρία, η Σλοβενία, η Φινλανδία και η Πολωνία, έχουν ήδη προσφέρει υλική στήριξη, όπως κουβέρτες, κλινοσκεπάσματα και σκηνές, τα οποία έγιναν δεκτά από τις συγγρικές αρχές.

⁹ Η αιτούμενη συνδρομή, στις 21 Σεπτεμβρίου, αφορά οχήματα, καύσιμα, είδη υγιεινής, κρεβάτια, στρώματα και τρόφιμα. Μέχρι στιγμής, η Ουγγαρία προσέφερε 50 000 προστατευτικές προσωπίδες.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν την αποστολή **ομάδων ταχείας επέμβασης στα σύνορα** (RABIT) για την παροχή άμεσης στήριξης συνοριοφυλάκων σε περιπτώσεις επείγουσας ή έκτακτης μεταναστευτικής πίεσης (βλ. παράρτημα ΙΙΙ). Ο μηχανισμός παρέχει επιχειρησιακή συνδρομή για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ο Frontex χρηματοδοτεί και αποστέλλει εθνικούς τεχνικούς και ανθρώπινους πόρους από τα κράτη μέλη. Ο μηχανισμός ενεργοποιήθηκε μόνο μία φορά από την Ελλάδα το 2010¹⁰, όταν σημειώθηκε μεγάλη αύξηση των αφίξεων στα ελληνοτουρκικά χερσαία σύνορα. Κατά τη διάρκεια της επιχείρησης, κάθε εβδομάδα περίπου 200 άρτια καταρτισμένοι προσκεκλημένοι υπάλληλοι από 26 κράτη μέλη υποστήριζαν τους έλληνες συναδέλφους τους στον έλεγχο των συνοριακών περιοχών, καθώς και στην ταυτοποίηση των συλληφθέντων παράτυπων μεταναστών. Η επιτυχία της επιχείρησης στα ελληνοτουρκικά σύνορα σταθεροποίησε την κατάσταση και μείωσε τον αριθμό των αφίξεων σε σχέση με τις πρωτοφανείς σε αριθμό αφίξεις που σημειώθηκαν το 2010.

Τις τελευταίες εβδομάδες ορισμένα κράτη μέλη έχουν επικαλεσθεί την **προσωρινή επαναφορά των συνοριακών ελέγχων** βάσει του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Αυτό μπορεί να δικαιολογηθεί σε εξαιρετικές καταστάσεις κρίσης, αλλά θα πρέπει πάντα να αποτελεί βραχυπρόθεσμο μέτρο μέχρι να σταθεροποιηθεί η κατάσταση. Θα πρέπει να θεωρηθεί ως σήμα ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη για ανάληψη δράσης από όλους, προκειμένου να αποκατασταθεί η κανονική διαδικασία διαχείρισης της μετανάστευσης το συντομότερο δυνατόν. Σε περίπτωση που παραταθούν τα μέτρα αυτά ή ζητηθούν συμπληρωματικά μέτρα, η Επιτροπή θα επισημοποιήσει την εκτίμησή της για την κατάσταση εκδίδοντας γνώμη με βάση τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η πλήρης εφαρμογή του προγράμματος μετεγκατάστασης και το έργο των ομάδων στήριξης στα «κομβικά σημεία» αναμένεται να επιτρέψουν την άρση των ελέγχων μέσα στον επόμενο μήνα.

Η ΕΕ οφείλει επίσης να εντείνει αμέσως την εφαρμογή της **διπλωματικής επίθεσης**, όπως καθορίζεται στην πρόσφατη κοινή ανακοίνωση σχετικά με τον ρόλο της εξωτερικής δράσης της ΕΕ στην αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης στην Ευρώπη¹¹. Κεντρικό ρόλο στο πλαίσιο αυτό διαδραματίζει μια ισορροπημένη προσέγγιση, η οποία υπογραμμίζει αφενός τις προσδοκίες της ΕΕ για στήριξη από τους εταίρους της στην αντιμετώπιση του ζητήματος της μετανάστευσης, ενώ παράλληλα ενισχύει τη στήριξη και τη συνεργασία που μπορεί να προσφέρει η ΕΕ για να συνδράμει τις προσπάθειες αυτές.

- Η **διάσκεψη κορυφής της Βαλέτας για τη μετανάστευση**, που θα πραγματοποιηθεί στις 11-12 Νοεμβρίου 2015, θα αποτελέσει καθοριστική στιγμή για την παρουσίαση των μεταναστευτικών ζητημάτων ως νέας προτεραιότητας στις σχέσεις της ΕΕ με τους αφρικανούς εταίρους¹². Η ΕΕ έχει ήδη εντείνει τις προσπάθειες για την προετοιμασία της διάσκεψης κορυφής, σε συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους εταίρους και διεθνείς οργανισμούς. Η δημιουργία του Καταπιστευματικού Ταμείου Έκτακτης Ανάγκης για τη Σταθερότητα και την Αντιμετώπιση των Βαθύτερων Αιτίων της Παράτυπης Μετανάστευσης και του Εκτοπισμού Ατόμων στην Αφρική, με αρχικό κεφάλαιο ύψους 1,8 δισ. ευρώ, αποτελεί ήδη απτή απόδειξη της μελλοντικής

¹⁰ Η επιχείρηση στα ελληνοτουρκικά σύνορα άρχισε στις 2 Νοεμβρίου 2010 και έληξε στις 2 Μαρτίου 2011 (με την επανέναρξη από τον Frontex του χερσαίου σκέλους της κοινής επιχείρησης «Ποσειδών»). JOIN(2015) 40 της 9ης Σεπτεμβρίου 2015.

¹¹ Στη διάσκεψη θα συμμετάσχουν τα κράτη μέλη της ΕΕ, τα κράτη μέλη της Αφρικανικής Ένωσης, οι αφρικανικές χώρες που είναι μέρη των διαδικασιών του Χαρτούμ και του Ραμπάτ, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης. Η διάσκεψη κορυφής της Βαλέτας ακολουθεί τη διοργανική συνάντηση Ευρωπαϊκής Επιτροπής - Επιτροπής της Αφρικανικής Ένωσης που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 21 Απριλίου 2015.

συνεισφοράς της ΕΕ. Αυτό μπορεί να αποτελέσει μέρος μιας αμφίδρομης εταιρικής σχέσης για την επιβράδυνση της ροής μεταναστών από την Αφρική και την ενθάρρυνση της επιστροφής των προσώπων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για παροχή διεθνούς προστασίας.

- Στη **διάσκεψη υψηλού επιπέδου σχετικά με τη διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων**, η οποία θα πραγματοποιηθεί παράλληλα με το Συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων στις 8 Οκτωβρίου 2015, θα συζητηθεί το κοινό καθήκον της αντιμετώπισης των σημερινών πιέσεων και της αποκατάστασης της σταθερότητας στη διαχείριση της μετανάστευσης μέσω της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων. Η χρηματοδότηση που παρέχει η ΕΕ στα Δυτικά Βαλκάνια αποδεικνύει ότι η ΕΕ είναι αποφασισμένη να υποστηρίξει τους γειτονικούς εταίρους της που αντιμετωπίζουν μια τεράστια και ταχέως εξελισσόμενη πρόκληση. Η στήριξη αυτή υπερβαίνει κατά πολύ την ανθρωπιστική βοήθεια στους πρόσφυγες, διότι εξίσου καθοριστική σημασία έχει η συμβολή στην ταχεία ενίσχυση της ικανότητας διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών και καταπολέμησης της λαθραίας διακίνησης ανθρώπων.
- Μέρος της στρατηγικής της ΕΕ θα πρέπει να συνίσταται στην ανάπτυξη νέας **επιχειρησιακής συνεργασίας**, ούτως ώστε οι δεξιότητες και οι γνώσεις που αναπτύσσονται και συγκεντρώνονται στο εσωτερικό της ΕΕ να ανταλλάσσονται όλο και περισσότερο με εταίρους εκτός της ΕΕ. Μέσα όπως κοινές ομάδες εμπειρογνωσίας, διοικητικές ρυθμίσεις και ανταλλαγή πληροφοριών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο για τη διασύνδεση των αρχών επιβολής του νόμου και των υπηρεσιών διαχείρισης της μετανάστευσης στο εσωτερικό της ΕΕ και στις γειτονικές χώρες, μεταξύ άλλων σε θέματα επιστροφής και επανεισδοχής. Ο Frontex, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, η Ευρωπόλ και η Eurojust μπορούν να διαδραματίσουν συγκεκριμένο ρόλο εν προκειμένω.
- Η προσφυγική κρίση συνιστά παγκόσμια κρίση και η ΕΕ οφείλει όχι μόνο να συμβάλλει στις **παγκόσμιες προσπάθειες** αλλά και να τις ενθαρρύνει. Αυτό συνεπάγεται στενή συνεργασία με βασικούς διεθνείς οργανισμούς, όπως η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) και ο Ερυθρός Σταυρός. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει ήδη εντείνει τη συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Το ζήτημα αυτό θα πρέπει επίσης να αποτελέσει ύψιστη προτεραιότητα στο πλαίσιο των διαλόγων με στρατηγικούς εταίρους και με περιφερειακούς παράγοντες, όπως τα κράτη του Κόλπου.

<p>Βασικές δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν εντός έξι μηνών</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Πλήρης εφαρμογή του προγράμματος μετεγκατάστασης και των ομάδων στήριξης για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών που δραστηριοποιούνται σε «κομβικά σημεία», δηλ. κέντρα υποδοχής και καταγραφής. • Χρήση από τα κράτη μέλη των υφιστάμενων μέτρων, με την ενεργοποίηση του μηχανισμού πολιτικής προστασίας και την αποστολή ομάδων ταχείας επέμβασης στα σύνορα. • Αποκατάσταση της ομαλότητας στον χώρο Σένγκεν και άρση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα. • Εντατικοποίηση της «διπλωματικής επίθεσης» και της συνεργασίας με
---	--

III.2 ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ

Η χρηματοδοτική στήριξη θα ενισχυθεί αμέσως. Η χρηματοδότηση έκτακτης ανάγκης που διατίθεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ στον τομέα του ασύλου, της μετανάστευσης και του ελέγχου των συνόρων έχει ήδη διπλασιαστεί φέτος, φθάνοντας τα 73 εκατ. ευρώ. Με τη χρηματοδότηση αυτή παρασχέθηκε απευθείας και άμεση στήριξη για την αντιμετώπιση της κρίσης (βλ. παράρτημα IV). Στο πλαίσιο του **Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME)** και του **Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας (TEA)**, η Ιταλία, για παράδειγμα, έχει εισπράξει φέτος περισσότερα από 19 εκατ. ευρώ ως χρηματοδότηση έκτακτης ανάγκης, η Ελλάδα σχεδόν 5 εκατ. ευρώ, ενώ νέες αιτήσεις βρίσκονται στο στάδιο της διεκπεραίωσης. 4 εκατ. ευρώ διατέθηκαν στην Ουγγαρία την περασμένη εβδομάδα, από σύνολο, για το τρέχον έτος, που υπερβαίνει τα 5 εκατ. ευρώ μέχρι στιγμής. Με τις διάφορες άλλες αιτήσεις υπό διεκπεραίωση, η χρηματοδότηση αυτή έχει ήδη εξαντληθεί. Την επόμενη εβδομάδα η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση για αύξηση **αυτού του προϋπολογισμού για το 2015 κατά 100 εκατ. ευρώ.**

Το κονδύλιο αυτό προστίθεται στα μεγάλα ποσά (άνω των 300 εκατ. ευρώ) που χορηγούνται το 2015 ως προχρηματοδότηση στο πλαίσιο των **πολυετών κονδυλίων για τη μετανάστευση και τα σύνορα**. Την περασμένη εβδομάδα, η Ελλάδα έλαβε μια πρώτη δόση ύψους 33 εκατ. ευρώ και η Ιταλία έλαβε 39,2 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο.

Αυτό σημαίνει ότι **υπάρχουν διαθέσιμοι πόροι** ή πρόκειται να διατεθούν, αλλά η ταχεία αξιοποίησή τους προϋποθέτει την κινητοποίηση ευρέος φάσματος κρατικών υπηρεσιών, καθώς και μια έξυπνη προσέγγιση για την επίτευξη βέλτιστου αποτελέσματος στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα. Παραδείγματος χάριν, αντί για την κατασκευή παραδοσιακών εγκαταστάσεων υποδοχής, θα μπορούσαν να αναζητηθούν λύσεις για την ταχεία αξιοποίηση υφιστάμενων δημόσιων ή ιδιωτικών κτιρίων.

Οι οργανισμοί της ΕΕ διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο για την εξασφάλιση της συνεργασίας και την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση της διαθέσιμης εμπειρογνώσιας. Σήμερα καλούνται να αναπτύξουν μεγαλύτερη επιτόπια δράση απ' ό,τι προβλεπόταν αρχικά. Οι οργανισμοί της ΕΕ που δραστηριοποιούνται σε τομείς σχετικούς με τη μετανάστευση έχουν ανάγκη από **σημαντικούς πρόσθετους πόρους**. Η Επιτροπή θα προτείνει την επόμενη εβδομάδα να αυξηθεί το δυναμικό των τριών βασικότερων οργανισμών της ΕΕ με 120 πρόσθετες θέσεις εργασίας συνολικά: 60 θέσεις για τον Frontex, 30 για την EASO και 30 για την Ευρωπόλ. Το πρόσθετο κόστος για το 2015 ανέρχεται σε 1,3 εκατ. ευρώ που πρέπει να διατεθούν το 2015. Η περαιτέρω επέκταση της εντολής των τριών οργανισμών θα απαιτήσει άμεση συμπληρωματική χρηματοδότηση.

Η Επιτροπή προτίθεται να υποβάλει προτάσεις για να αυξηθούν κατά 600 εκατ. ευρώ τα κονδύλια για τα ταμεία μετανάστευσης και συνόρων το 2016. Τα κονδύλια αυτά θα προστεθούν στα 780 εκατ. ευρώ που προβλέπονται για το πρόγραμμα επείγουσας μετεγκατάστασης. Η πρόσθετη αυτή χρηματοδότηση θα ενισχύει τη βοήθεια που παρέχεται στα «κομβικά σημεία», θα βοηθήσει τα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη, θα επικεντρωθεί αρχικά στη χρηματοδοτική στήριξη των κρατών μελών για τη μετεγκατάσταση και θα ενισχύσει την επιχειρησιακή ικανότητα των οργανισμών. Αυτό θα επιφέρει πραγματικές αλλαγές όσον αφορά την ανταπόκριση στις άμεσες ανάγκες σε θέματα υποδοχής, διαχείρισης της μετανάστευσης, επιστροφής και ελέγχου των συνόρων.

Θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην αντιμετώπιση της **έλλειψης χρηματοδότησης για τη διαχείριση της κρίσης στη Συρία**. Η κατάσταση αυτή αποτελεί, εν μέρει, την άμεση αιτία της αύξησης των ροών προσφύγων στην Ανατολική Μεσόγειο, αλλά προκύπτει επίσης εν μέρει από την «κόπωση των χορηγών βοήθειας». Εάν εννοούμε πραγματικά να βοηθήσουμε την πλειονότητα των προσφύγων να παραμείνουν κατά το δυνατόν κοντά στον τόπο κατοικίας τους, θα πρέπει να αυξήσουμε τη χρηματοδότησή μας. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των Ηνωμένων Εθνών, το σύνολο των μη καλυπτόμενων αναγκών ανθρωπιστικής βοήθειας για τη συριακή κρίση ανέρχεται για το 2015 σε 4 δισ. ευρώ¹³. Ωστόσο, έχει ικανοποιηθεί μόνο το 38 % των απαιτήσεων χρηματοδότησης. Οι επιπτώσεις αυτού του ελλείμματος είναι ιδιαίτερα σοβαρές. Η UNICEF έχει αναφέρει ότι κατά τους τελευταίους μήνες μέχρι και 5 εκατομμύρια άτομα, από τα οποία το 50 % είναι παιδιά, έχουν υποστεί σημαντικές διακοπές στην παροχή νερού, με αποτέλεσμα σοβαρούς κινδύνους εκδήλωσης ασθενειών. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να δεσμευθούν να καλύψουν το ήμισυ αυτού του ελλείμματος

Το Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα, ο Ερυθρός Σταυρός, η Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και άλλοι εταίροι σημείωσαν σοβαρές ελλείψεις και διακοπές στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων και παροχής υπηρεσιών υγείας. Τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν μειώσει τις συνεισφορές τους στο Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα, ορισμένα έως και κατά 100 % (βλ. παράρτημα V). Σύμφωνα με στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, έχει ήδη μειωθεί η επισιτιστική βοήθεια που παρέχεται σε 1,6 εκατομμύρια πρόσφυγες, 750 000 παιδιά δεν πηγαίνουν σχολείο παρά τις σημαντικές προσπάθειες της ΕΕ και άλλων χορηγών βοήθειας, και υπάρχει φόβος 70 000 έγκυες γυναίκες να γεννήσουν κάτω από επικίνδυνες συνθήκες λόγω του χρηματοδοτικού ελλείμματος. Δεν πρέπει, επομένως, να προκαλεί έκπληξη το γεγονός ότι πολλοί πρόσφυγες συμπεραίνουν ότι οι κίνδυνοι του ταξιδιού στην Ευρώπη δεν υπερτερούν πλέον των κινδύνων της παραμονής. Η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να **αποκαταστήσουν τη χρηματοδότηση της επισιτιστικής βοήθειας μέσω του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος στα επίπεδα του 2014**, ώστε να σταθεροποιηθεί η παροχή τροφίμων στους πρόσφυγες από τη Συρία. Η Επιτροπή θα αυξήσει την ανθρωπιστική βοήθεια έκτακτης ανάγκης και τους πόρους πολιτικής προστασίας **κατά 200 εκατ. ευρώ** το 2015, ώστε να διατεθούν άμεσοι πόροι για την ικανοποίηση των αιτημάτων της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος και άλλων σχετικών οργανισμών για άμεση παροχή βοήθειας στους πρόσφυγες.

Σε μια ταχέως εξελισσόμενη κατάσταση, η ευελιξία έχει καίρια σημασία. Η **ανθρωπιστική βοήθεια** συγκαταλέγεται στα πλέον ευέλικτα και ταχέα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της η ΕΕ. Ο προϋπολογισμός αυτός θα αυξηθεί κατά **300 εκατ. ευρώ** το 2016, σε σύγκριση με το επίπεδο που προτείνεται στο σχέδιο προϋπολογισμού. Με κάθε αλλαγή εποχής, είναι σημαντικό να διατηρεί η ΕΕ την ικανότητά της να ανταποκρίνεται σε αιτήσεις από μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) ή υπηρεσίες των Ηνωμένων Εθνών για παροχή άμεσης και στοχευμένης βοήθειας.

Ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέσα για την υποστήριξη των σύρων προσφύγων είναι το **Περιφερειακό Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την Αντιμετώπιση της Συριακής Κρίσης** («Ταμείο Madad»¹⁴ — βλ. παράρτημα VI). Μέχρι στιγμής η ΕΕ έχει καταβάλει αρχικές συνεισφορές 38 εκατ. ευρώ και προβλέπονται μεγαλύτερες συνεισφορές

¹³ Υπηρεσία χρηματοδοτικής παρακολούθησης του Γραφείου των Ηνωμένων Εθνών για τον συντονισμό ανθρωπιστικών υποθέσεων (OCHA).

¹⁴ Το αραβικό όνομα του Καταπιστευματικού Ταμείου είναι «Madad», που σημαίνει, σε αδρές γραμμές, παροχή βοήθειας από κοινού με άλλους.

ανασύστασης των πόρων αργότερα εντός του 2015 και μετέπειτα. Η Ιταλία έχει συνεισφέρει 3 εκατ. ευρώ. Η Γερμανία έχει δεσμευθεί να συνεισφέρει 5 εκατ. ευρώ. Η ΕΕ είναι έτοιμη να συνεισφέρει επιπλέον ποσό 100 εκατ. ευρώ έως το τέλος του 2015. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα την κινητοποίηση περίπου 150 εκατ. ευρώ για το Καταπιστευματικό Ταμείο κατά το πρώτο έτος και μόνο. Ωστόσο, δεδομένων των επιτόπιων αναγκών και της εντυπωσιακής δεξαμενής έργων αξίας 440 εκατ. ευρώ, απέχουμε ακόμη πολύ από τον στόχο. Μια σαφής και μακροπρόθεσμη δέσμευση έναντι του Καταπιστευματικού Ταμείου θα αποτελούσε ισχυρή απόδειξη για τους πρόσφυγες και τη διεθνή κοινότητα ότι μπορούν να υπολογίζουν στη στήριξη της ΕΕ. Η Επιτροπή θα προτείνει την επόμενη εβδομάδα την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Μέσου Γειτονίας (ΕΜΓ) το 2015 κατά 300 εκατ. ευρώ, ώστε να καταστεί δυνατή η αύξηση του Περιφερειακού Καταπιστευματικού Ταμείου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης, καθώς και η παροχή βοήθειας σε τρίτες χώρες που δέχονται πρόσφυγες από τη Συρία. Μαζί με έναν περαιτέρω επαναπροσανατολισμό των κονδυλίων από το Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας, το συνολικό επίπεδο ευρωπαϊκής χρηματοδότησης του Καταπιστευματικού Ταμείου στη φάση αυτή θα υπερβεί τα **500 εκατ. ευρώ**.

Οι συνεισφορές των κρατών μελών θα πρέπει να αντιστοιχούν στη χρηματοδότηση της ΕΕ, ώστε το Ταμείο να διαθέτει συνολικά 1 δισ. ευρώ τουλάχιστον. Αυτό θα αποτελέσει μια ισχυρή παγκόσμια επίδειξη της δέσμευσης της ΕΕ για παροχή βοήθειας στους σύρους πρόσφυγες.

Για πολλά χρόνια, η **Τουρκία, ο Λίβανος και η Ιορδανία** δέχονται πιέσεις, καθώς εκατομμύρια πρόσφυγες έχουν εγκαταλείψει τη Συρία. Είναι σαφές ότι τα βαθύτερα αίτια είναι μακροχρόνια. Η αντιμετώπιση των πολιτικών αναταραχών δεν είναι απλή, θα πρέπει όμως να εντείνουμε τις προσπάθειές μας. Η ΕΕ εργάζεται επίσης στενά με τις γειτονικές χώρες προκειμένου να τις βοηθήσει να αντιμετωπίσουν την πρόκληση της μετανάστευσης:

- Στην **Τουρκία**, έχουν ήδη διατεθεί 176 εκατ. ευρώ για δράσεις που σχετίζονται με τη μετανάστευση, μεταξύ των οποίων και η παροχή άμεσης βοήθειας στους πρόσφυγες. Η ΕΕ συζητά επί του παρόντος με την Τουρκία την επανεξέταση της χορήγησης κονδυλίων της ΕΕ υπέρ της Τουρκίας, έτσι ώστε να διατεθεί συνολικό ποσό ύψους **1 δισ. ευρώ** για δράσεις που σχετίζονται με τους πρόσφυγες κατά την περίοδο 2015-16, με δράσεις που θα αφορούν τις υποδομές, τις υπηρεσίες υγείας και την παροχή εκπαίδευσης σε παιδιά πρόσφυγες στη γλώσσα τους. Σημαντικό μέρος της στήριξης αυτής θα υλοποιηθεί μέσω του Καταπιστευματικού Ταμείου «Madad» της ΕΕ για να εξασφαλιστεί η ταχεία εφαρμογή. Παράλληλα με τη σημαντική αυτή χρηματοδοτική στήριξη, η Επιτροπή έχει ξεκινήσει έναν ολοκληρωμένο διάλογο με την Τουρκία σχετικά με όλες τις πτυχές της μετανάστευσης, όπως η καταγραφή, η επανεισδοχή και η επιστροφή, τομείς στους οποίους η Τουρκία πρέπει να ενεργήσει αποτελεσματικότερα. Το σχέδιο δράσης ΕΕ-Τουρκία για τη μετανάστευση θα πρέπει να οριστικοποιηθεί χωρίς καθυστέρηση.
- Στη **Σερβία** και την **πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας**, η απρόβλεπτη άφιξη δεκάδων χιλιάδων προσφύγων από χώρες εκτός της περιοχής έχει ασκήσει τεράστια πίεση στις υποδομές. Παρά το γεγονός ότι η κύρια προτεραιότητα είναι να εξασφαλιστεί ότι η κατάσταση αυτή θα αποτελέσει βραχυπρόθεσμο φαινόμενο, είναι σαφές ότι οι εν λόγω χώρες χρειάζονται διττή στήριξη: συνδρομή και παροχή συμβουλών, ώστε να δημιουργηθούν οι αναγκαίες υποδομές για τη διαχείριση της μετανάστευσης και τη στήριξη των προσφύγων, και άμεση βοήθεια για την αντιμετώπιση των προσφύγων στο έδαφός τους σήμερα. 78 εκατ. ευρώ έχουν ήδη

διατεθεί από την ΕΕ για τη βελτίωση των κέντρων υποδοχής και των συνοριακών ελέγχων. Επιπλέον, έχει διατεθεί ποσό 1,7 εκατ. ευρώ σε ανθρωπιστική βοήθεια από τον Ιούλιο. Η Επιτροπή ετοιμάζει **πραιτέρω δέσμη ύψους 17 εκατ. ευρώ**, καθώς είναι απίθανο να ανακοπεί βραχυπρόθεσμα η ροή των προσφύγων που κατακλύζει τα Δυτικά Βαλκάνια.

Το Καταπιστευματικό Ταμείο Έκτακτης Ανάγκης για τη Σταθερότητα και την Αντιμετώπιση των Βαθύτερων Αιτίων της Παράτυπης Μετανάστευσης και του Εκτοπισμού Ατόμων στην Αφρική θα επικεντρώσει την παροχή στήριξης στις διαρθρωτικές αδυναμίες της διαχείρισης της μετανάστευσης. Το Καταπιστευματικό Ταμείο θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των κρίσεων στις περιοχές του Σαχέλ και της λίμνης Τσαντ, στο Κέρασ της Αφρικής και στη Βόρεια Αφρική. Αποσκοπεί να συμβάλει στη δημιουργία σταθερότητας στις περιοχές και στην καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης. Μέχρι στιγμής μόνο δύο κράτη μέλη της ΕΕ¹⁵ έχουν επιβεβαιώσει ότι θα συνεισφέρουν και θα συμπληρώσουν το κονδύλιο ύψους **1,8 δις. ευρώ** στο επίπεδο της ΕΕ. Οι συνεισφορές των κρατών μελών θα πρέπει να αντιστοιχούν στη χρηματοδότηση της ΕΕ.

Η κυριαρχία του θέματος της μετανάστευσης ορθά επισημαίνει ότι είναι ανάγκη να ενισχυθεί η βασική χρηματοδότηση της ΕΕ στον τομέα αυτό. Ωστόσο, είναι επίσης αληθές ότι τα κράτη μέλη σε κατάσταση ανάγκης έχουν στη διάθεσή τους διάφορες μορφές στήριξης, τόσο χρηματοδοτικής όσο και επιχειρησιακής. Στις περιπτώσεις που απαιτείται επαναπρογραμματισμός των υφιστάμενων σχεδίων, υπάρχει αυτή η επιλογή ακριβώς για να έχουν τη δυνατότητα τα κράτη μέλη να αντιδρούν σε περιστάσεις όπως η μεταναστευτική κρίση. Υφίσταται επείγουσα ανάγκη για μεγαλύτερη ευελιξία εντός του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, ώστε να καταστεί δυνατή η ανακατανομή των περιορισμένων οικονομικών πόρων σ' αυτούς τους τομείς προτεραιότητας. Μολονότι τα **διαρθρωτικά ταμεία** λειτουργούν με μακροπρόθεσμη προοπτική, μπορούν να κινητοποιηθούν για να συμβάλουν στην αντιμετώπιση της πρόκλησης της μετανάστευσης με μέτρα ένταξης, μεταξύ των οποίων η εκμάθηση γλωσσών ή η συγχρηματοδότηση βασικών υποδομών, όπως καταλύματα, κοινωνικές υποδομές και, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, κέντρα υποδοχής. Διατίθεται επίσης πιο βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση: το **Ταμείο για τους απόρους** —με συνολικό προϋπολογισμό 3,8 δις. ευρώ για την περίοδο 2014-20— χρησιμοποιείται ήδη για τη στήριξη των μεταναστών και των προσφύγων στο Βέλγιο, την Ισπανία και τη Σουηδία. Μπορεί να καλύψει δαπάνες διατροφής και ένδυσης από την πρώτη ημέρα ή τη βοήθεια ένταξης των αιτούντων άσυλο σε αρχικό στάδιο. Αυτό συνεπάγεται την ανάληψη δέσμευσης από τα κράτη μέλη να επαναπρογραμματίσουν τα υφιστάμενα σχέδια για να ανταποκριθούν σε νέες προτεραιότητες.

<i>Βασικές δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν εντός έξι μηνών</i>	<ul style="list-style-type: none">• Αύξηση της χρηματοδότησης έκτακτης ανάγκης για τα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη κατά 100 εκατ. ευρώ για το 2015.• Από το 2015, αύξηση του δυναμικού των τριών βασικότερων οργανισμών της ΕΕ με 120 πρόσθετες θέσεις.• Αύξηση της χρηματοδότησης έκτακτης ανάγκης για τα πλέον θιγόμενα κράτη μέλη και της χρηματοδότησης για τον Frontex, την EASO και την Ευρωπόλ κατά 600 εκατ. ευρώ για το 2016.• Αποκατάσταση από τα κράτη μέλη της χρηματοδότησης της επισιτιστικής βοήθειας μέσω του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος στα επίπεδα του 2014. Επιπλέον, το 2015 θα
---	--

¹⁵ Γαλλία και Ισπανία (ποσά προς καθορισμό).

	<p>κινητοποιηθούν κονδύλια ύψους 200 εκατ. ευρώ από την ΕΕ ως ανθρωπιστική βοήθεια για άμεση στήριξη στους πρόσφυγες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της ανθρωπιστικής βοήθειας κατά 300 εκατ. ευρώ το 2016 για την παροχή άμεσης βοήθειας στους πρόσφυγες για την κάλυψη των βασικών αναγκών τους, όπως τροφή και στέγη. • Στήριξη του Καταπιστευματικού Ταμείου για τη Συρία ύψους έως 500 εκατ. ευρώ και πλέον από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, με ισόποση συνεισφορά από τα κράτη μέλη. • Επανεξέταση της κατανομής των κονδυλίων της ΕΕ (έως 1 δισ. ευρώ) στην Τουρκία για δράσεις που αφορούν τους μετανάστες. Κινητοποίηση 17 εκατ. ευρώ για τη Σερβία και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας.
--	--

III.3 ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΝΩΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση βασίζεται σε μία απλή αρχή: να βοηθηθούν οι μετανάστες που χρήζουν διεθνούς προστασίας και να επιστρέψουν όσοι μετανάστες δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στο έδαφος της ΕΕ. Για να τεθεί σε εφαρμογή αυτή η ευρωπαϊκή πολιτική μετανάστευσης, είναι σημαντικό να εφαρμόζουν πλήρως όλα τα κράτη μέλη τους κοινούς κανόνες για το άσυλο και την παράτυπη μετανάστευση που συμφωνήθηκαν πρόσφατα σε επίπεδο ΕΕ.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 2000 η Επιτροπή έχει υποβάλει σειρά προτάσεων για τη δημιουργία ενός **κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου** (βλ. παράρτημα VII). Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, με τη σειρά τους, έθεσαν σε ισχύ τη νομοθεσία αυτή, επίσης σταδιακά.

Σε ολόκληρη την Ευρώπη έχουμε πλέον κοινά πρότυπα για τον τρόπο με τον οποίο υποδεχόμαστε τους αιτούντες άσυλο, με γνώμονα την αξιοπρέπειά τους, και για τον τρόπο διεκπεραίωσης των αιτήσεων ασύλου, και έχουμε κοινά κριτήρια που εφαρμόζονται από τα ανεξάρτητα συστήματα δικαιοσύνης μας, προκειμένου να αποφανθούν αν κάποιος δικαιούται να λάβει διεθνή προστασία.

Πέντε διαφορετικές νομοθετικές πράξεις (κανονισμός του Δουβλίνου, οδηγία για τις διαδικασίες ασύλου, οδηγία για τις ελάχιστες απαιτήσεις, οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής και κανόνες του EURODAC για τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων) αποτελούν τον πυρήνα του Κοινού Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου. Όλες αυτές οι πράξεις είναι πολύ πρόσφατες και οι τελευταίες τέθηκαν σε ισχύ μόλις τον Ιούλιο του 2015.

Η πορεία εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου στον τομέα του ασύλου δεν είναι ικανοποιητική. Η Επιτροπή είναι αποφασισμένη να χρησιμοποιήσει όλα τα μέσα που διαθέτει για να εξασφαλίσει τη μεταφορά και την εφαρμογή του ενωσιακού δικαίου περί ασύλου και μετανάστευσης και, προς τον σκοπό αυτό, κινεί σήμερα άλλη σειρά διαδικασιών επί παραβάσει — 40 νέες αποφάσεις για υποθέσεις παραβάσεων (βλ. παράρτημα VII). Είναι γεγονός ότι η φετινή κρίση επιδεινώθηκε από την αδυναμία εφαρμογής της ισχύουσας νομοθεσίας σε τομείς όπως οι συνθήκες υποδοχής, η λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων και η επιστροφή.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην **Ελλάδα** ώστε να επιδιωχθεί κατά προτεραιότητα η εξομάλυνση της κατάστασης και η **επιστροφή στο σύστημα του Δουβλίνου εντός των επόμενων έξι μηνών**. Λόγω της γεωπολιτικής της θέσης, η Ελλάδα έχει υποστεί ιδιαίτερα

έντονα τις συνέπειες της πίεσης κατά τους τελευταίους μήνες. Σε αυτό προστίθενται τα συνεχιζόμενα προβλήματα όσον αφορά την εκπλήρωση από την Ελλάδα των υποχρεώσεων που υπέχει δυνάμει του δικαίου της ΕΕ. Από το 2011, σε συνέχεια των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, έχουν ανασταλεί οι μεταφορές στην Ελλάδα βάσει του καθεστώτος του Δουβλίνου, δεδομένου ότι λόγω των επαναλαμβανόμενων ελλείψεων του ελληνικού συστήματος χορήγησης ασύλου οι μεταφορές αυτές συνιστούν παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου. Η Ελλάδα πρέπει πλέον να επιδιώξει να εξασφαλίσει ότι η στήριξη που της προσφέρεται χρησιμοποιείται για πραγματική επιτόπια παρέμβαση. Προς τον σκοπό αυτό, η Ελλάδα θα πρέπει να μεγιστοποιήσει τις προσπάθειές της ώστε να διασφαλίσει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- τη στελέχωση της Υπηρεσίας Ασύλου και της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής με επαρκές προσωπικό, για να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης των συνόρων (έλεγχος, ταυτοποίηση, λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων) και της διαδικασίας ασύλου·
- την πραγματοποίηση των αναγκαίων επενδύσεων για την αντιμετώπιση των αναγκών υποδοχής των μικτών μεταναστευτικών ροών· ειδικότερα, η Ελλάδα πρέπει να μεγιστοποιήσει τις προσπάθειές της για τη δημιουργία επαρκούς ικανότητας υποδοχής με στόχο την κάλυψη των αναγκών της σημερινής εισροής προσφύγων και την εξασφάλιση των κατάλληλων εγκαταστάσεων για τα άτομα που βρίσκονται στη διαδικασία μετεγκατάστασης·
- τη βελτίωση των διαδικασιών και των συστημάτων απορρόφησης των κονδυλίων της ΕΕ·
- τη δημιουργία αποτελεσματικού συστήματος επιστροφής (υποστηριζόμενη οικειοθελής επιστροφή και αναγκαστική επιστροφή).

<i>Βασικές δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν εντός έξι μηνών</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Πλήρης και ταχεία εφαρμογή από τα κράτη μέλη του ενωσιακού δικαίου στον τομέα του ασύλου και της μετανάστευσης. • Αποκατάσταση της ομαλότητας και λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων στην Ελλάδα, ώστε να αποκατασταθούν εντός εξαμήνου οι μεταφορές στην Ελλάδα βάσει του καθεστώτος του Δουβλίνου.
---	---

IV. ΕΠΟΜΕΝΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΣΤΑΘΕΡΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΠΟΥ ΘΑ ΑΝΤΕΧΕΙ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Τα βραχυπρόθεσμα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της άμεσης κρίσης δεν αποτελούν μακροπρόθεσμη λύση. Η Συνθήκη της Λισαβόνας προβλέπει την εκπόνηση ενός κοινού συστήματος ασύλου ακριβώς για τον λόγο αυτό. Σήμερα οφείλουμε όχι μόνο να εφαρμόσουμε και να επιβάλουμε πλήρως όσα έχουν ήδη συμφωνηθεί, αλλά και να επιστεύσουμε τις εργασίες σχετικά με τις υπόλοιπες συνιστώσες για τη δημιουργία ενός πραγματικά ευρωπαϊκού συστήματος. Οι πολιτικές που απαιτούνται για την επιτυχή διαχείριση της μετανάστευσης είναι στενά αλληλένδετες. Οι αδυναμίες στα εξωτερικά

σύνορα συνεπάγονται πιέσεις στο σύστημα ασύλου. Οι ελλείψεις όσον αφορά την ταυτοποίηση και την καταγραφή των μεταναστών κατά την είσοδο υπονομεύουν την εμπιστοσύνη σε ολόκληρο το σύστημα. Το χαμηλό ποσοστό επιτυχίας όσον αφορά την επιστροφή μεταναστών που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις παραμονής στην ΕΕ θέτει υπό αμφισβήτηση την αξία των αποφάσεων για το άσυλο. Και, όπως έχει αποδειχθεί κατά τις προηγούμενες εβδομάδες και μήνες, η αδυναμία αντιμετώπισης των βαθύτερων αιτιών της μετανάστευσης ή μετριασμού της πίεσης που προέρχεται από το εξωτερικό της ΕΕ αποτελεί σοβαρή δοκιμασία για την ΕΕ. Ως εκ τούτου, απαιτείται η ανάληψη δράσης στους ακόλουθους τομείς:

i) Το **κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου** συνιστά εγγύηση ότι η Ευρώπη θα τηρήσει την υποχρέωσή της να βοηθά τα άτομα που χρειάζονται διεθνή προστασία, σε προσωρινή ή μόνιμη βάση, καθώς και τα θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών. Αυτό θα πρέπει να παραμείνει στο επίκεντρο των επιδιώξεών μας. Ωστόσο, η πίεση που ασκείται φέτος στο σύστημα καταδεικνύει ότι είναι **αναγκαίο να αναθεωρηθεί ο κανονισμός του Δουβλίνου**¹⁶, καθώς και να διασφαλιστεί η πλήρης εφαρμογή του. Ένα εύρυθμο και δίκαιο σύστημα πρέπει να παρέχει στους αιτούντες άσυλο τη δυνατότητα να εργάζονται: τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν τη μέγιστη προθεσμία 9 μηνών βάσει των ισχυόντων κανόνων θα μπορούσαν να αναλάβουν αμέσως τη δέσμευση να επιτρέπουν στους αιτούντες άσυλο οι οποίοι φθάνουν στο πλαίσιο προγράμματος μετεγκατάστασης να εργάζονται. Επιπλέον, οι μακροχρόνιες και παρατεταμένες διαδικασίες υπονομεύουν την αξιοπιστία του συστήματος και δημιουργούν αβεβαιότητα για όλους: η θέσπιση **ενωσιακού συστήματος αναγνώρισης ασφαλών χωρών καταγωγής** για τους σκοπούς των διαδικασιών ασύλου, όπως πρότεινε η Επιτροπή για τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και την Τουρκία, θα αποτελέσει σημαντικό βήμα και θα συμβάλει στον προσδιορισμό των ατόμων που βρίσκονται σε μεγαλύτερη ανάγκη.

Στο έργο αυτό εντάσσεται και το χρέος μας να είμαστε έτοιμοι σε περίπτωση που η Ένωση δεχθεί εκ νέου εξαιρετικές πιέσεις όπως αυτές που σημειώθηκαν φέτος: αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή πρότεινε, επιπλέον των δύο προτάσεων για την επείγουσα μετεγκατάσταση, τροποποίηση για τη θέσπιση **μηχανισμού που να επιτρέπει τη μετεγκατάσταση των ατόμων με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας σε καταστάσεις κρίσης που θέτουν σε κίνδυνο την εφαρμογή του συστήματος του Δουβλίνου**. Η εν λόγω πρόταση¹⁷ πρέπει να εγκριθεί επείγοντως.

ii) Η αξιοπιστία του συστήματος εξαρτάται εν μέρει από τη βεβαιότητα ότι τα άτομα που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία θα επιστρέψουν στη χώρα καταγωγής τους. Η πλήρης εφαρμογή των μέτρων που περιλαμβάνονται στο πρόσφατο **σχέδιο δράσης της Επιτροπής για την επιστροφή**¹⁸ θα αποκαταστήσει την αξιοπιστία του συστήματος της ΕΕ στον τομέα της επιστροφής¹⁸. Προς τούτο απαιτείται διττή προσέγγιση: σε επίπεδο ΕΕ, αφενός, με καλύτερη ανταλλαγή πληροφοριών, αυξημένους πόρους, τόσο σε ενωσιακό όσο και σε εθνικό επίπεδο, ενίσχυση του ρόλου του Frontex και νέα έμφαση στον τομέα της επανεισδοχής στις σχέσεις μας με τις τρίτες χώρες, και σε εθνικό επίπεδο, αφετέρου, για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων και της εκτέλεσης των αποφάσεων επιστροφής.

¹⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιατύπωση).

¹⁷ COM(2015) 450 της 9ης Σεπτεμβρίου 2015.

¹⁸ COM(2015) 453 της 9ης Σεπτεμβρίου 2015.

iii) Η ΕΕ δεν μπορεί να αγνοεί την πραγματικότητα της πρόκλησης με την οποία βρίσκονται αντιμέτωπα σήμερα τα κράτη μέλη που διαχειρίζονται τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Τα εξωτερικά σύνορα εξακολουθούν να αποτελούν σημείο καίριας σημασίας για την εξασφάλιση της σταθερότητας της πολιτικής ασύλου και μετανάστευσης στο σύνολό της. Μόνο με ισχυρά εξωτερικά σύνορα είναι δυνατή η απουσία εσωτερικών συνόρων στον χώρο Σένγκεν και η διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων. Συνεπώς, θα πρέπει να συνεργαζόμαστε στενότερα για τη διαχείριση των εξωτερικών μας συνόρων. Αυτό σημαίνει ενίσχυση του Frontex και διεύρυνση της εντολής του, καθώς και ανάπτυξη ενός πλήρως επιχειρησιακού **Ευρωπαϊκού Συστήματος Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής**, για την καλύτερη προστασία των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ και την ενίσχυση της ικανότητας της ΕΕ να κινητοποιεί ταχέως πόρους σε περίπτωση κρίσης.

iv) Ένα ομαλότερο και δικαιότερο σύστημα διαχείρισης της μετανάστευσης προϋποθέτει επίσης τη μετατόπιση της έμφασης στη διεκπεραίωση των υποθέσεων των μεταναστών πριν ξεκινήσουν για το επικίνδυνο ταξίδι προς την Ευρώπη, είτε πρόκειται για πρόσφυγες που ενδέχεται να πληρούν τις προϋποθέσεις για διεθνή προστασία, για μετανάστες που επιδιώκουν να επωφεληθούν από προγράμματα νόμιμης μετανάστευσης, είτε για άτομα έτοιμα να διακινδυνεύσουν τα πάντα για να φθάσουν στην ΕΕ, μόνο και μόνο για να διαπιστώσουν ότι πρέπει να επιστρέψουν στην πατρίδα τους. Για να είναι αποτελεσματική, κάθε προσέγγιση πρέπει να επικεντρώνεται στην ευρωπαϊκή παράδοση της ανθρωπιστικής βοήθειας και να βασίζεται σε ένα στέρεο σύστημα **επανεγκατάστασης** ενωσιακής κλίμακας. Με βάση την εμπειρία που έχει αποκτηθεί από τον ισχύοντα μηχανισμό, και όπως προβλέπεται στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση, η Επιτροπή θα εκπονήσει πρόταση για τη δημιουργία ενός διαρθρωμένου συστήματος, ώστε να εξασφαλίζεται συλλογική προσέγγιση της επανεγκατάστασης προσφύγων σε περιόδους έντονης προσφυγικής κρίσης. Μια πιο συνεκτική προσέγγιση και η συνένωση των προσπαθειών θα καταδείξουν ότι η ΕΕ είναι καταλλήλως προετοιμασμένη για να ανταποκριθεί στις ανάγκες. Με τον τρόπο αυτό, οι πρόσφυγες θα κατανοήσουν επίσης ότι η ασφαλέστερη λύση συνίσταται στη χρήση των διαύλων της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Προς τον σκοπό αυτό, θα απαιτηθούν συνεχείς προσπάθειες για να στηριχθούν μέτρα ώστε να διασφαλιστούν κατάλληλες συνθήκες υποδοχής για τους μετανάστες εν αναμονή διεκπεραίωσης, με απόλυτο σεβασμό των δικαιωμάτων τους και όσο το δυνατόν πιο κοντά στα σπίτια τους.

v) Τέλος, μια μακροπρόθεσμη προσέγγιση πρέπει να περιλαμβάνει το άνοιγμα **νόμιμων μεταναστευτικών διαύλων**. Αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός ισχυρού συστήματος διαχείρισης της μετανάστευσης και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση ώστε η μετανάστευση να μεταβληθεί από πρόβλημα που απαιτεί λύση σε έναν άρτια διαχειριζόμενο πόρο σε μια ήπειρο που βρίσκεται αντιμέτωπη με δημογραφική παρακμή.

<p>Βασικές δράσεις της Επιτροπής προς υλοποίηση έως τον Μάρτιο του 2016</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Φιλόδοξα βήματα για τη δημιουργία Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής και διεύρυνση της εντολής του Frontex (Δεκέμβριος 2015) • Δέσμη μέτρων για τη νόμιμη μετανάστευση, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης της μπλε κάρτας (Μάρτιος 2016) • Περαιτέρω αναθεώρηση του κανονισμού του Δουβλίνου (Μάρτιος 2016) • Πρόταση για ένα διαρθρωμένο σύστημα επανεγκατάστασης (Μάρτιος 2016) • Επικαιροποιημένη στρατηγική για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων (Μάρτιος 2016)
--	--

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Από την αρχή του έτους σχεδόν 500 000 άτομα έχουν καταφέρει να φθάσουν στην Ευρώπη, μια τάση που αναμένεται να συνεχιστεί.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέβαλε συστηματικές και συνεχείς προσπάθειες για μια συντονισμένη ευρωπαϊκή απόκριση στο ζήτημα των προσφύγων και της μετανάστευσης. Έχουμε επιτύχει πολλά σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων κατά τη σημερινή σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου πρέπει πλέον να προωθήσουν αυτές τις προσπάθειες, μέσω συμφωνίας για τις συνημμένες δράσεις προτεραιότητας και της εφαρμογής τους με άμεση ισχύ.

Κατάλογος παραρτημάτων

I. Δράσεις προτεραιότητας στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος δράσης για τη μετανάστευση που πρέπει να υλοποιηθούν εντός έξι μηνών

II. Ομάδες στήριξης για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών που δραστηριοποιούνται σε «κομβικά σημεία»

III. Μηχανισμός των ομάδων ταχείας επέμβασης στα σύνορα

IV. Χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας

V. Συνεισφορές των κρατών μελών και της Επιτροπής στο Παγκόσμιο Επισιτιστικό Πρόγραμμα

VI. Περιφερειακό Καταπιστευματικό Ταμείο της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης («Ταμείο Madad»)

VII. Εφαρμογή του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου